

УДК 687(073)

ББК 37.24р30

Хоменко Л.М.

к.пед.наук, доцент кафедри теорії та методики трудового і професійного навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ З СУЧАСНИМ ШВЕЙНИМ ВИРОБНИЦТВОМ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБСЛУГОВУЮЧИХ ВИДІВ ПРАЦІ

Впровадження в життя затвердженого державного стандарту освітньої галузі «Технологія» ставить перед середньою школою і вищими навчальними закладами, що готують фахівців для школи, нові складні завдання. Новизна полягає в тому, що у трудовому навчанні значно розширюється обсяг інформації, яку повинен подати вчитель, а складність у тому, що учням не просто треба засвоїти знання, а й навчитися творчо їх використовувати.

Набуті знання повинні допомогти учневі зорієнтуватися у житті, максимально підготувати його до професійного самовизначення з урахуванням власних здібностей, уподобань, інтересів, а часто ще й можливостей чи бажань батьків. Це завдання дуже складне, і від його вирішення залежить доля молоді людини, її життєвий успіх. Школа, крім надання знань, повинна виконати щонайменше ще дві функції: підготувати учня до самостійного оволодіння знаннями і формувати вміння трансформувати набуті знання у важливу життєву компетентність.[1]

На нашу думку, освітня галузь «Технологія» повинна подати інформацію з низки навчальних дисциплін. Починати треба з властивостей основних конструкційних матеріалів і способів їх обробки.

Проаналізуємо зміст пропедевтичного вивчення сучасного швейного виробництва учнями 5-9 класів в загальноосвітній школі.

Для цього з програми для трудового навчання виділимо розділи і теми, що стосуються цих питань і розглянемо послідовне їх вивчення.

Аналіз даних свідчить, що ознайомлення з сучасним швейним виробництвом, а саме технікою і технологічними процесами на швейному виробництві починається в 5 класі. Учні отримують знання про найпоширеніші професії на виробництві, об'єкти праці, матеріали, інструменти. Вони вперше ознайомлюються з поняттям – „технологія”, визначають технологію, як перетворюючу діяльність. В цьому класі учні знайомляться з об'єктами технологічної діяльності, відбором її в залежності від потреб людини, вивчають види інформаційних джерел про техніку і технологію. [4]

В шостому класі учні вивчають основні галузі народного господарства. Приклади технологій, що використовуються в них, знайомляться з видами технологічних процесів розкроювання та пошиття робочого одягу.

Програмою сьомих класів для учнів передбачені знання з промисловості як галузі матеріального виробництва. Учні вивчають види технологічних процесів з розмічання та різання матеріалів. Знайомляться з електрифікованими знаряддями праці для різання матеріалів. Вчать виконувати роботи обкредувальників, розкрійниць, контролерів. Учні ознайомлюються з правилами роботи на електрифікованій швейній машині, вчать виконувати на ній технологічні операції.

В восьмому класі учні вивчають основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні, знайомляться з професією модельєра-конструктора. В цьому класі учні отримують відомості про ефективні способи механічного різання матеріалів на сучасному виробництві, вчать виконувати типові розкладки.

В дев'ятому класі проходить ознайомлення з перспективами розвитку та вдосконалення технологій. Учні отримують знання з автоматизації, комп'ютеризації технологічних процесів, застосуванням промислових роботів. Програмою для цього класу передбачено вивчення застосування законів біоніки в промисловості, виконання моделей і макетів з різних матеріалів.

Учні отримують знання про асортимент, сучасні напрямки оновлення асортименту. Знайомляться з правилами підбору фурнітури та оздоблювальних матеріалів, професією конфекціонера. Учні вивчають сучасні немеханічні способи розмічання та різання матеріалів (лазерне, плазмове та ін.), знайомляться з використанням комп'ютерної техніки для забезпечення розмічання і різання.

Необхідною умовою інформатизації освіти є готовність учителів до використання нових інформаційних технологій навчання в процесі передачі знань. Нині необхідність застосування персонального комп'ютера у навчальному процесі є незаперечним фактом. Проте постає актуальна проблема, як реально підготувати педагогів до таких умов праці. [2]

Результати досліджень дають підставу вважати, що застосування комп'ютерних технологій навчання (КТН) може значно підвищити ефективність навчання внаслідок інтенсифікації, автоматизації та індивідуалізації процесу навчання. Це зокрема:

- формування навичок користувача комп'ютерної техніки, тобто підготовка учня до життя та практичної діяльності в умовах сучасного інформаційного суспільства; формування навичок пошуку, аналізу та опрацювання інформації, вироблення здатності до самоосвіти, закріплення навчального матеріалу й оволодіння новими знаннями;

- стимулювання розвитку як абстрактного, так і образного мислення завдяки використанню комп'ютерної графіки в процесі конструювання та наочного подання ескізів, схем і креслень об'єктів; реалізація принципу наочності, який дає змогу розширити уявлення про поняття, поглибити знання, вказати на його зв'язок із професійними вміннями; індивідуалізація підходу до учня з урахуванням рівня набутих знань і навичок навчально-графічної діяльності, особливостей його сприйняття (розуміння) навчальної інформації за темпом навчання, обсягом, глибиною засвоєння;

- удосконалення керування навчальним процесом за рахунок використання оперативної інформації про хід вивчення, повторення, закріплення та

виконання завдань для самостійної роботи; оцінка результатів роботи.

Одержавши такі знання, випускник основної школи матиме базу для подальшого навчання у вибраному напрямі, йому буде легше знайти своє місце у житті, він без особливих затрат часу зможе освоїти будь-яку робочу спеціальність і без особливих труднощів перейти, у разі необхідності, на роботу за суміжною спеціальністю. Це особливо важливо тому, що світовий досвід показує, що через швидку зміну технологій людина повинна через кожні 4 — 5 років змінювати професію.

Така побудова освітньої галузі «Технологія» в основній школі з опорою на знання фізики, хімії, математики покаже необхідність вивчення цих базових наук, їх зв'язок із промисловим виробництвом, життям, що сприяє кращому, більш усвідомленому їх вивченню. Після вивчення цього циклу дисциплін у випускника школи повинна бути впевненість у тому, що все, що зроблено людьми, можна досягнути, вивчити, освоїти. Буде подолано страх перед складністю й недоступністю сучасної техніки, створено основу для подальшого навчання. [5]

Одержавши таку підготовку, випускник школи буде ознайомлений з основними видами промислового виробництва, їхнім взаємозв'язком і зможе більш усвідомлено й обґрунтовано підійти до вибору життєвого шляху. Вища педагогічна школа повинна внести відповідні корективи у навчальні плани підготовки фахівців для того, щоб її випускники могли реалізувати ті завдання, які ставляться перед освітньою галуззю «Технологія».

Список використаних літературних джерел

1. Блах, В.С. Шляхи удосконалення системи засобів ефективної підготовки вчителів обслуговуючої праці // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон: Айлант, 1999. – Випуск 10. – С. 31-36.
2. Кобляков А.І. Структура тканин. - М., 2004. – С.18 - 20.
3. Коваленко В. Некоторые проблемы инженерного образования в Украине //Инструментальный мир. — 2004. — № 1 (27). - С. 6-7.

4. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навчально-методичний посібник; за заг. ред. О. М. Коберника. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 235 с.

5. Кремінь В. Освіта і наука визначають авторитет держави // Трудова підготовка в закладах освіти. — 2003. — № 1 (27). - С. 2-5.